

# Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1<sup>ste</sup> April 1876.

N<sup>o</sup>. 29.

Udgivet 2den Juli.

1904.

## Høieste Resolution

af 17de Mai.

Ved Høieste Resolution af 17de Mai er det, samtidigt med Sanktion af de af sidste Storthing vedtagne Forandringer i de ældre Love om Formandskaber paa Landet og i Kjøbstæderne, befalet, at disse Love skal indrykkes i Lovtidenden i deres nu lydende Form. I Overensstemmelse hermed indtages disse nu saaledes:

## Lov

om Formandskaber paa Landet  
samt

om Bestyrelsen af Distrikternes almindelige Kommune-  
Anliggender af 14de Januar 1837 saaledes som den  
lyder efter de ved Tillægslove af 11te Februar 1860,  
14de Juni 1879, 27de Juli 1896, 11te April 1900,  
29de Mai 1901, 21de April 1902, 9de Juni 1903 og  
17de Mai 1904 foretagne Forandringer.

## Første Kapitel.

Om Communernes Inddeling, Valg af Formænd og Re-  
præsentanter, disses Antal, Egenskaber m. m.

§ 1. Ethvert Herred skal have et Repræsentantskab og et af  
og blandt dette Medlemmer valgt Formandskab, bestaaende af  
Fjerdeparten af Repræsentanterne. Antallet af Repræsentanter skal  
være et med 4 deleligt Tal ikke under 12 og ikke over 48.

Bestaar Herredet af to eller flere Sogne, fordeles Repræsen-  
tanterne paa disse saaledes, at ogsaa hvert af Sognenes Repræsen-  
tanter udgjør et med 4 deleligt Tal.

Inden de angivne Grænser bliver saavel det hele Antal  
Repræsentanter som i Tilfælde, hvorledes det skal fordeles paa

Herrebedets Sogne, at bestemme af Amtsthinget efter Indstilling af Amtsudvalget under Hensyn til Folkemængden, Matrikulsfylden og andre stedlige Forhold.

§ 2. Stemmeberettigede fra den 1ste Oktober det Aar, da Mandtallet affattes, ere

- a. Mænd, som have de i Grundlovens § 50 foreskrevne Betingelser for Stemmeret,
- b. Kvinder, som da have fyldt 25 Aar, have havt fast Ophold i Landet i fem Aar, have norst Statsborgerret og ved det kommunale Stemmeretsmandtals Afslutning enten selv have betalt Skat til Stat eller Kommune for det sidst forløbne Skatteaar ifølge Vigning af antagen Indtægt paa mindst 300 Kroner eller leve i helt eller delvis Formuesfællesskab med Egtefælle, der har betalt saadan Skat,

naar de i de to sidste Aar have havt fast Ophold i Herredet og ikke ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret.

Dog medfører Fattigunderstøttelse ikke Stemmerettens Suspension, naar den

- a. er ydet andre end vedkommende Person selv, dennes Egtefælle eller Børn under 15 Aar, eller
- b. af Vedkommende tilbagebetales inden Mandtallets Afslutning, eller
- c. er foranlediget ved Bestemmelserne i Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 § 7, Skolelovene af 26de Juni 1889, for Landet §§ 17 og 60, for Byerne §§ 19 og 53, eller
- d. er modtaget i Form af Indlæggelse paa Sygehus eller Asyl eller til Dækfelse af Udgifter ved anden Sygebehandling.

Enhver, der har en samlet Indtægt af 300 Kroner, skal lægges i Skat til Kommunen, selv om Vedkommende efter de vedtagne Skatteregler vilde blive skattefri. Skattebeløbet maa i dette Tilfælde ikke være under 50 Ore og ikke over 2 Kroner.

§ 3. Mandtal over Herredets efter § 2 stemmeberettigede Indvaanere føres fognevis af Lensmanden (Lensmændene). I Mandtallet indføres alle de, som ifølge § 2 have Ret til at afgive Stemme ved de forestaaende Valg. De, hvis Stemmeret er suspenderet, indføres med Anmærkning om Suspensionen og om Grunden til denne.

I første Halvdel af Juli Maaned det Aar, Repræsentantvalg skal foregaa, træder Lensmanden (Lensmændene) og Formandskabet sammen til Gjennemgaaelse og Berigtigelse af det af Mandtalsføreren (Mandtalsførerne) udarbejdede Mandtalsudkast, hvorefter Mandtallet senest den 15de Juli i Afskrift udlægges paa et eller flere passende Steder inden Sognet til Eftersyn i 4 Uger. Tid og Sted for Udlæggelsen kundgøres forud i Forbindelse med en almindelig Opfordring til enhver, som finder sig eller andre urettelig

opført eller urettelig forbigaaet, om inden Udgangen af nævnte 4 Uger at fremkomme med Oplysninger derom til vedkommende Lensmand. De, mod hvis Stemmeret der fremkommer Indsigelse, skulle straks underrettes derom af Lensmanden. I anden Halvdel af August samme Aar træder Lensmanden (Lensmændene) og Formandskabet atter sammen til Behandling af de fremkomne Oplysninger og Afgjørelse af Stemmeretstvistigheder. Det berigtigede Mandtal, hvoraf en Afskrift senest fra 1ste September skal ligge til almindeligt Estersyn i Kommuneskolestet, bliver fra 1ste Oktober næste efter indtil det paafølgende Valgaars 30te September at benytte ved Valg uden andre Forandringer end de, som maatte blive Følgen af, at nogen Afgjørelse af Stemmeretstvist indaankes for Stortthinget, der i saa Fald har den endelige Afgjørelse, eller af Stemmerettens Suspension eller Tab, fordi Vedkommende kommer i noget i Grundlovens §§ 52 eller 53 nævnt Tilfælde eller frastytter Herredet.

§ 4. Repræsentanterne vælges for hvert Sogn af og blandt Sognets i Mandtallet staaende Indvaanere. Valg foretages hvert tredje Aar i Oktober Maaned efter Berammelse af Herredets Repræsentantskab og Lensmand (Lensmænd). Berammelsen kundgøres paa sædvanmæssig Maade i anden Halvdel af August Maaned med Angivelse af, hvor mange Repræsentanter der bliver af vælge for hvert Sogn, samt hvor og i hvilket Tidrum Vælgerne kunne afgive sine Stemmer.

Hvor det paa Grund af Forholdene findes paatrævet, kan der efter nærmere Bestemmelse af hvert Sogns Valgstyre være Udgang til at afgive Stemme samtidig paa flere Valgsteder, hvert Sted for en bestemt Del af Mandtallet.

Hvert Sogns Valgstyre bestaar af Sognets Lensmand og Formænd og, hvor det findes fornødent, en eller flere af de øvrige Repræsentanter efter Sognets Repræsentantskabs nærmere Bestemmelse. Valgstyret vælger selv sin Formand.

Hvor Stemmegivning skal foregaa i flere Valglokaler inden et Sogn, sker det i hvert Lokale under Ledelse af en Komite paa mindst tre af Valgstyret valgte Personer, deraf mindst et Medlem af selve Valgstyret eller af Sognets Repræsentantskab. Efter endt Stemmegivning leverer denne Komite de modtagne konvoluttere Stemmesedler (§ 5 No. 1) og indleverede Forsaldsanmeldelser uaabnede i forseglet Indpakning til Valgstyret til videre Behandling tilligemed den benyttede Del af Mandtallet (§ 5 No. 4) og en Opgave over Stemmesedlernes og Forsaldsanmeldelsernes Antal.

§ 5.

1. Valget sker ved Stemmesedler, der skulle være uden Underkrift og indlagte i officielle Konvolutter. Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir og, saavel som Konvolutterne, uden vedhæftet eller paaført Særmærke. Som saadant regnes ikke Strygninger eller andre Forandringer paa Stemmesedlen.

Konvolutterne skulle være uigjennemsigtige og ens af Størrelse, Form og Farve samt forsynede med offentlig Stempel. Valglokalet udbetres en saadan Konvolut til hver personlig mødende Vælger af et Medlem af Valgstyrelsen.

Derjom nogen afleveret Stemmeseddel eller Konvolut ikke fyldestgjør disse Fordringer, forcastes Stemmesedlen som ugyldig. Forefindes i nogen Konvolut flere Stemmesedler, blive, hvis de ere indbyrdes uoverensstemmende, saantlige at forcaste og, hvis de ere enslydende, kun en af dem at godkjende.

2. Navnene paa Stemmesedlen skulle anføres under fortløbende Nummer. Lyder en Stemmeseddel paa Nogen, som ikke er valgbar, ansees dennes Navn for uskrevet. Lyder den paa flere gylbige Navne, end der skal vælges Repræsentanter, ansees de overskydende, som ere opførte sidst, ligeledes for uskrevne.

3. Mødende Vælgere nedlægge selv sine konvolutterede Stemmesedler i en dertil bestemt Urne. Er en Vælger ved lovligt Forsald hindret fra at møde personlig, kan han fremsende sin Stemmeseddel i lukket privat Konvolut, indlagt i en lukket Folgeskrivelse, der indeholder Oplysning om Forsaldet.

4. Opraab finder ikke Sted, men ved Afkrydsning eller Notering i Mandtallet føres der Indseende med, at Ingen stemmer mere end én Gang.

5. Efter Afstemningens Slutning prøves først de anmeldte Forsald. Naar et saadant er godkendt, aabnes den private Konvolut og lægges dens Indhold uløst i en af de officielle Konvolutter, som derefter nedlægges i Valgurnen. Forcastes Forsaldet, bliver den private Konvolut uaabnet at opbevare sammen med Folgeskrivelsen.

6. Naar Forsaldsanmeldelserne ere gjennemgaaede, blandes Konvolutterne vel om hinanden, hvorefter Stemmesedlerne udtages. De Stemmesedler, der findes at være lovlige, oplæses tydelig eller gjennemgaaes, hvis de ere trykte, paa anden betryggende Maade af et Medlem af Valgstyret under Tilsyn af et andet Medlem og optegnes af to andre Medlemmer eller af to af Valgstyret antagne Personer. Derpaa optælles Stemmerne. De, der have faaet de fleste Stemmer, ere Repræsentanter i den Orden, Stemmetallet eller, i Tilfælde af Stemmelighed, Lodtrækningen bestemmer.

7. Naar Valget af Repræsentanter er tilendebragt og Resultatet lydeligt kundgjort, foretages i samme Møde og under Jagtagelse af samme Regler Valg paa et lige Antal Suppleanter. Kan dette ikke ske, fordi Stemmegivningen er foregaaet paa forskjellige Steder, sker Valget af Suppleanter i dertil særskilt berammet Møde.

8. Saafremt Valgforretningen ikke uafbrudt fortsættes, indtil den er tilendebragt, paaligger det Valgstyret at besørge Stemmefedlerne og Listerne over de optegnede Stemmer under fælles Forsøgling opbevaret paa et sikkert Sted.

§ 6. Fremkommer der til Valgstyret inden 15de August fra mindst en Femtepart af de i Herredets udlagte Mandtal opførte Vælgere, hvor disses Tal er 5000 eller derunder, men ellers fra mindst 1000 Vælgere, Begjæring om, at Valget skal foregaa efter Forholdsvalgsystemet, blive endvidere for alle Herredets Sogne følgende Regler at iagttage:

1. Samtidig med Berammelse af Valget udstedes en almindelig Opfordring til Vælgernes om inden 7de September at fremkomme med Forslag til Valgliste.
2. Et Forslag til Valgliste maa for at komme i Betragtning være udfyldt under fortløbende Nummer med saa mange forskellige eller indtil to Gange gjentagne (kumulerede) Navne, som der skal vælges Repræsentanter, og være underskrevet af mindst 10 Vælgere. Kandidaterne bør være saa tilstrækkelig betegnede, at Forveksling undgaaes. Det bør angives, hvorledes Listen skal udfyldes, isald noget Navn maa stryges, og hvem af Underskriverne Valgstyret har at henvende sig til ved Forhandlinger angaaende Listen. Ingen Vælger maa underskrive mere end ét Forslag til Valgliste, og ingen Kandidat maa staa paa mere end én Liste. Hvert Forslag maa have en Overskrift, som angiver, fra hvilken Gruppe det udgaar.
3. Listerne prøves af Valgstyret. Er en Kandidat opført paa mere end én Liste, tilstiller Valgstyret ham et Paalæg om inden en bestemt Frist at erklære, paa hvilken af Listerne han foretrækker at blive staaende, med Tilfjendegivende om, at hans Navn vil blive strøget paa de øvrige. Undladelse af at efterkomme Paalægget medfører, at Navnet stryges paa alle Lister. Findes der at være opført en Kandidat, som kan undslaa sig for at modtage Valg, tilstilles der ham en Opfordring til inden en bestemt Frist at erklære, om han forlanger sit Navn strøget. Indkommer han ikke inden den fastsatte Frist med Begjæring derom, er hans Ret til at undslaa sig forspildt. Er der opført en Kandidat, som ikke er valgbar, stryges han.
4. Naar Listerne ere i lovgyldig Stand eller ved Forhandling med Forslagsstillernes Repræsentanter ere bragte i saadan Stand, lader Valgstyret dem senest syv Dage for Valgdagen kundgjøre som officielle Valgliste, hver Liste med Overskrift, som angiver fra hvilken Gruppe den udgaar, samt Valgtid, Valgtreds og Forslagsstillernes Navne.
5. Det staar hver Vælger frit at benytte til Stemmefeddel en officiel Liste eller alene at stemme paa Personer, som ikke ere opførte paa nogen officiel Liste („vild“ Stemmefeddel), eller at

benytte en Blandingsliste. Paa sin Stemmeseddel kan Vælgeren gjentage (kumulere) Navnene én Gang mere, end det er skæet paa de officielle Lister. Navne, som ikke ere gjentagne (kumulerede) paa disse, saavel som Navne, som ikke staa paa nogen af de officielle Lister, har Vælgeren kun Udgang til at gjentage (kumulere) én Gang. Yderligere Gjentakelse (Kumulation) af Navne betragtes som uforsøgt.

6. Ved Stemmeoptællingen undersøges først, hvor mange Stemmer hver Kandidat har faaet. Dernæst sammenlægges for hver Listes Vedkommende alle Stemmer, som ere faldne paa Listens Kandidater. De udkomne Summer kaldes henholdsvis Kandidaternes Stemmetail og Listernes Stemmetail.

De paa et Navn udenfor Listerne faldne Stemmer betragtes baade som vedkommende Kandidats Stemmetail og som et Listes Stemmetail.

7. De Repræsentantpladse, som skulle besættes, fordeles paa Listerne i Forhold til disses Stemmetail paa den Maade, som nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede Antal afgivne Stemmer med Repræsentantpladsenes Antal forøget med 1. Med den derved udkomne Kvotients hele Tal forøget med 1 divideres hver Listes Stemmetail, og Listerne faa sig tilbøjet de Antal Repræsentantpladser, som de hele Tal i de ved disse Divisioner udkomne Kvotienter angive.

Viser det sig, at ikke samtlige Repræsentantpladse herved ere fordelte mellem Listerne, divideres hver Listes Stemmetail først med Antallet af de Listen tillagte Repræsentantpladse forøget med 1, derpaa, om fornødiges, med det samme Tal forøget med 2 o. s. v. Af Kvotienterne — uanset, ved hvilken af disse Divisioner de ere fremkomne — nummereres et Antal, svarende til Antallet af ikke fordelte Repræsentantpladse, saaledes at den største faar No. 1, den næststørste No. 2 o. s. v., idet Divisionerne maa være fortsatte, indtil det har vist sig, at ingen Kvotient i en følgende Kvotientrække er større end den sidste nummererede Kvotient, der benævnes Delingsstallet. Saaledes som de nummererede Kvotienter fordele sig paa Listestemmetallene, fordeles de resterende Repræsentantpladse paa Listerne.

8. Skulde ved den i foregaaende Nummer foreskrevne Fremgangsmaade flere Lister komme til at konkurrere om en Plads, tilfalder Pladsen den af de konkurrerende Lister, hvis Stemmetail er størst, men, isald de have samme Stemmetail, den, som bestemmes ved Lodtrækning.

Skulde der tilfalde en Liste flere Pladse, end den har Kandidater, ere dens Kandidater at betragte som forlods valgte og de øvrige Pladse at fordele paa de øvrige Lister paa ovenanførte Maade.

9. Hver Listes Plads besættes med de af dens Kandidater, som have de fleste Stemmer, i Rækkefølge efter deres Stemmetal og, i Tilfælde af Stemmelighed, efter deres Orden paa Listen.

Listens øvrige Kandidater indtil samme Antal som dens Repræsentanter udgjøre dens Suppleanter i den paa samme Maade bestemte Orden.

10. Foraaavidt de ovenfor under No. 4 omhandlede officielle Valg-  
lister trykkes som Stemmesedler, skulle de udstyres som i § 5 No. 1 og ovenstaaende No. 4 angivet. Andre trykte Stemmesedler maa ikke under Valget eller i de sidste fjorten Dage før samme bringes i Omløb. Ei heller maa andre Stemmesedler udstyres som de officielle Lister. Overtrædelser heraf paatales som Politisag og straffes med Bøder.

Hvor Forholdsvalgsystemet er indført, bliver det ved fremtidige Valg at benytte, medmindre Repræsentantskabet inden seks Maaneder før et Valg har fattet Beslutning om at afskaffe samme og ny Begjæring overensstemmende med nærværende Paragrafs første Led ikke indkommer.

§ 7. Over Valgforretningen føres Protokol, der underskrives af Valgstyret. Protokollen maa særlig indeholde noiagtig Oplysning om, hvor mange Stemmesedler der ere afgivne, i Tilfælde hvor mange paa hvert Sted, om nogen Stemmeseddel er kasseret og i saa Fald af hvilken Grund, hvilke Personer, der have erholdt Stemmer, og hvor mange hver især, i Tilfælde af Forholdsvalg, hvilke Lister Valgstyret har ladet kundgjøre som officielle, Listernes Stemmetal, Delingsstallet, Beregning af det hver Liste tilkommende Antal Repræsentanter, og endelig hvem der er valgt til Repræsentanter og Suppleanter, i Tilfælde for hver Listes Bedkommende.

Samtlige Stemmesedler opbevares under Forsegling paa et sikkert Sted, saalange Nogen indehar Ombud i Kraft af Valget.

§ 8. Inden December Maanedes Udgang træde de for hvert Sogn valgte Repræsentanter sammen for under Ledelse af den fungerende Ordfører af sin Midte at udtære Formænd (Formænd) og indtil et lige Antal Formandsuppleanter for Sognet. Skal der vælges flere, finde, ifald det forlanges af fire Repræsentanter, Reglerne i § 6 No. 2, første og fjerde Punktum, samt No. 5 til 9 tilsvarende Anvendelse, dog saa, at ingen Forslagsliste behøver at være undertegnet af mere end tre Repræsentanter. Saar en Formand ved tilsvarende Anvendelse af Regelen i § 6 No. 9 ingen Suppleant, vælges Suppleant for ham ved almindeligt Flertalsvalg.

I samme Møde og under samme Ledelse foregaa derefter de i § 16 omhandlede Valg af Ordfører og Viceordfører for de paafølgende tre Aar.

§ 9. Amtmænd, Sørenskrivere, Fogder og Lensmænd kunne ikke være Formænd i sit Distrikt, Amtmanden heller ikke Repræsentant. Formand maa ei heller den være, der har Regnskab at aflægge for de Kommunen tilhørende Kasser.

§ 10. De valgte Formænds og Repræsentanternes Ombudstid er tre Aar. Den, der har gjort Tjeneste i tre Aar, kan undslaa sig for at modtage Valg for de tre næste. Enhver, som er 60 Aar, kan ligeledes undslaa sig for at modtage Valg.

§ 11. Anmeldes Svagelighed eller anden Forhindring i at modtage eller vedblive Formandsombudet, have de øvrige Formænd ved de fleste Stemmer at afgjøre Gyldigheden af det opgivne Forsald.

§ 12. Suspension eller Tab af en Formands eller Repræsentants Stemmeret efter Grundlovens § 52 eller 53 medfører Suspension fra eller Tab af hans Ombud.

§ 13. Valgenes Udfald meddeles uopholdelig de Valgte samt Amtmanden og kundgøres paa hensigtsmæssig Maade for Herredets Beboere. Paa samme Maade meddeles og kundgøres Valget af Ordfører og Viceordfører (§ 16).

§ 14. Naar et Prestegjæld er delt i flere Herreder, skulle disses Formandskaber i Henseende til alle Anliggender, hvori Herrederne maatte have fælles Kommunevæsen, træde sammen for i Forening at behandle eller afgjøre samme og skulle saaledes, forsaavidt disse Anliggender angaar, udgjøre et Formandskab. Paa samme Maade kunne ogsaa andre til hinanden grænsende Herreders Formandskaber træde sammen til fælles Behandling og Afgjørelse af Kommuneanliggender, som udelukkende angaa dem i Forening. Det samme gælder ogsaa disse Herreders Repræsentantskaber.

§ 15. Ladestederne have Formænd og Repræsentanter sælles med det Vanddistrikt, hvormed ethvert af dem udgjør et Prestegjæld; men forsaavidt de stemmeberettigede Indvaanere i noget Ladested ved Stemmeflerhed vedtage for Ladestedets Anliggender at ville have et særskilt Formandskab og Repræsentantskab, er dette Ladestedet uformet, og skulle da, med Hensyn til samme, de Regler besolges, som for Formændene og Repræsentanterne i Kjøbstæderne ere eller vorde gjældende.

### Andet Kapitel.

Om Formændenes og Repræsentanternes Pligter og Rettigheder.

§ 16. Efter ethvert Valg træder den hele Herredsstyrelse sammen for blandt Formændene at vælge en Ordfører og en Viceordfører for de paafølgende 3 Aar, om hvilket Valg vedkommende Foged og Lensmand straks underrettes. Vælges Ordføreren eller Viceordføreren paany, efterat de 3 Aar ere udrundne, ere de forpligtede til at modtage Valget, hvilket de saaledes ei kunne unddrage sig for, saalænge de ere Formænd. Naar 2 eller flere Formandskaber eller Herredsstyrelser i Anledning af Fællesanliggender (§ 14) ere sammentraadte, udvelge de ved Stemmeflerhed en blandt de mødende Ordførere til at fungere som Forsamlingens Ordfører.

§ 17. Formændene skulle samles til visse, efter indbyrdes Overenskomst, fastsatte Tider og ellers, naar Ordføreren finder det fornødent.

§ 18. Udebliver en Formand uden lovligt Forskald fra noget af de Møder, hvorved han efter denne Lov er pligtig at indfinde sig, erlægger han for hver Gang en Mulkt af 60 Stilling, der diffæres ham af Formandskabet.

§ 19. Ingen gyldig Beslutning kan tages af Formandskabet, medmindre over det halve Antal af Formændene er tilstede og afgiver Stemme i Sagen. Beslutningerne tages ved Stemmeflerhed. I Tilfælde af, at Stemmerne ere lige delte, gjør Ordførerens Stemme Udslaget.

§ 20. Naar en Sag ubelukkende angaar et enkelt Sogn eller enkelte Sogne, skal kun de Formænd eller Repræsentanter, som dertil henhøre, deltage i Stemmegivningen derover, men Sagen foredrages af Formændenes Ordfører, om end ikke denne har Stemme deri. Ere i sidstnævnte Tilfælde Stemmerne lige delte, gjør dens Stemme Udslaget, som dertil i Forveien af Forsamlingen er valgt.

§ 21. Det paaligger Formandskabet:

- a. At bistaa Øvrigheden med de Oplysninger og Betænkninger, som maatte forlanges i Sager, der vedkomme Kommunen eller nogen Del af samme.
- b. At modtage Andragender, Spørgsmaal og Forslag angaaende Indretninger og Foranstaltninger, i Henseende til hvilke Kommunens eller nogen af dens Afdelingers Samtykke eller Beslutning af Øvrigheden eller andre Vedkommende maatte træffes, og at meddele Svar derpaa, efterat have i fornødent Fald overlagt Sagen med Repræsentanterne eller andre Vedkommende, og indhentet deres Bestemmelse.
- c. At andrage for Øvrigheden hvad der maatte anses ønskeligt at faa udbirket eller foranstaltet til Kommunens eller dens Afdelingers Gavn.
- d. At paase, at Regnskaberne for de Kommunen eller dens Afdelinger tilhørende Kasser eller Indretninger i rette Tid aflægges, at foranstalte dem reviderede af 2 Mænd, som udnævnes af den samlede Herredsstyrelse samt at forelægge dem for denne til Decision. De til Ansvar deciderede Poster foranstalter Formandskabet snarest mulig berigtigede.
- e. At foranstalte, at der af ethvert saadant Regnskab, saasnart det er aflagt, bliver efter foregaaende sædvanmæssig Bekjendtgørelse henlagt paa et bekvemt Sted til almindeligt Eftersyn, idetmindste i 1 Maaned, en fuldstændig og tydelig Extract, samt at indsende bekræftet Gjenpart af denne Extract gjennem Øvrigheden til vedkommende Regjeringsdepartement.
- f. At vaage over Kommunens eller dens enkelte Afdelingers Retligheder og paase sammes økonomiske Anliggendes ordentlige

og sparsommelige Forvaltning, saavel som i enhver anden Henseende at varetage Kommunens Gavn og Bedste.

§ 22. Endvidere skulle alle Forretninger, som for Tiden paaligge Skole- og Fattigkommissioner, med Undtagelse af Kasserens og Regnskabsførers, henhøre under Formandskaberne efter følgende Regler:

- a. De Mænd, som paa Embeds eller Bestillings Vegne ere Medlemmer af fornævnte Kommissioner, saavel som Prestens Medhjælpere skulle, forsaavidt de ikke allerede ere Formænd, i saadanne Forretninger tiltræde Formandskabet.
- b. Den Deltagelse i disse Forretninger, som hidtil har paaligget Prestegjældets Valgmænd eller andre dertil særskilt valgte eller udnævnte Sognemænd, ophører derimod for Fremtiden.
- c. Forsaavidt Kommissionerne ere indrettede sognevis, deltage ei andre af de [efter § 2]<sup>1)</sup> valgte Formænd i Forretningerne end de, som høre til Sognet.
- d. Sognepresten er i de Anliggender, hvorom nærværende § handler, Formandskabets Ordfører.

§ 23. Formandskabet antager til Kasserer og Regnskabsfører ved Skole- og Fattigvæsenet en dertil stiftet vederhæftig Mand, som, efter Omstændighederne, kan tilstaaes en aarlig Løn for sit Arbejde. Regnskaberne skulle af ham til Formandskabet aflægges og Antegnelserne til samme besvares til de Tider, som nu ere eller herefter vorde fastsatte, samt under det Ansvar og de Tvangsmidler, som for offentlige Regnskabsførere ere bestemte. Med Regnskabernes Revision og Decision forholdes efter § 21.

§ 24. Ethvert Formandskab skal have følgende af Amtmanden autoriserede og med Register forsynede Protokoller, for hvis Førelse Ordføreren har at sørge, nemlig:

- a. En Dagbog, hvori alle indkomne Sager ekstraktvis anføres.
- b. En Protokol, hvori indføres Forhandlingerne ved Møder, som Formændene afholde imellem sig indbyrdes, med Repræsentanterne eller med Amtmanden, Fogden og øvrige Autoriteter.
- c. En Kopibog, hvori de Breve m. m., som afgaa fra Formandskabet, skulle indføres.

Forhandlingsprotokollen underskrives ved ethvert Mødes Slutning af de tilstedeværende Formænd, hvorefter Udskrift af samme strax meddeles Fogden. Med Hensyn til de for Sager vedkommende Kirke-, Skole- og Fattigvæsenet fornødne Protokoller skal forholdes paa den Maade, som nu er eller herefter vorder bestemt.

§ 25. Naar Nogen, enten paa det Offentliges Vegne, eller for privat Vedkommende, har noget at afhandle med Kommunen eller nogen af dens Afdelinger, eller attraar sammes Formening, Samtykke eller Beslutning angaaende nogen Gjenstand, som ved-

<sup>1)</sup> Reglerne om Valg af Formænd fandtes i den oprindelige Lovs § 2. Se nu § 8.

rører sammes Økonomi, Pengevæsen, Rettigheder eller offentlige Indretninger, skal han derom henvende sig til Formandskabet, som desangaaende enten paa Kommunens eller vedkommende Afdelings Vegne bestemmer og meddeler det Fornødne, eller, forsaavidt denne Lov paabylder saadant, og naar det ellers ansees fornødent (§§ 28 og 29), afhandler Sagen med Repræsentanterne eller andre Vedkommende og derefter meddeler, hvad disse om Sagen have forment, samtykket eller besluttet.

§ 26. Fremkommer til Øvrigheden noget Andragende, som vedrører Kommunens eller dens Afdelingers Økonomi, Pengevæsen, Rettigheder eller offentlige Indretninger, anderledes end gennem Formandskabet, skal det, som uuesterretteligt, henlægges, hvorom Vedkommende underrettes; dog kan, naar Anke føres over Formandskabet selv eller nogen af dens Medlemmer, Klagen umiddelbar tilstilles Øvrigheden.

§ 27. Forsaavidt det ikke er hjemlet ved Lov, ved lovmedholdigen afgivne Bestemmelser, eller ved gyldige private Dispositioner, kan ikke nogen Udgift paabyrdes Kommunen eller dens Afdelinger, eller nogen af de samme tilhørende Kasser, og ei heller Noget foretages til Forandring med dens offentlige Indretninger, medmindre at Samtykke dertil vorder givet af eller igjennem Formandskabet, saaledes som ved denne Lov er foreskrevet.

§ 28. Naar den Sag, hvori Formening, Samtykke eller Beslutning af Kommunen eller dens Afdelinger attraaes, angaar Bevilgelse af Lønninger, nye Foretagender, Afhændelse eller Kjøb af Eiendomme, eller Afstaaelse af nogen Samme tilhørende Rettighed, skal Formandskabet indhente Repræsentanternes Beslutning.

§ 29. Det er derhos Formandskabet uforment i alle andre Tilfælde, med Hensyn til hvis Vigtighed det maatte anse det nødvendigt eller gavnligt, ligeledes at indhente Repræsentanternes Bestemmelse. Hertil er Formandskabet ogsaa ellers forpligtet, naar Øvrigheden maatte forlange det.

§ 30. Alle Meddelelser og Andragender til Formandskabet ske til Ordføreren. Det paaligger denne paa Formandskabets Vegne, overensstemmende med Forhandlingsprotokollen, at udsærdige, underskrive og expedere de af Formandskabet, enten alene eller i Forening med Repræsentanterne, fattede Beslutninger, samt at sørge for Bevaringen af de Formandskabet vedkommende Protokoller og Brevskaber, hvilke til hver tiltrædende Ordfører blive at aflevere.

§ 31. Naar Øvrigheden forlanger noget Formandskabs Formening eller Erklæring, er det forpligtet at afgive samme inden 6 Uger, som regnes fra den Dag, Ordføreren har modtaget Øvrighedens Forlangende. Opholdes dermed længere, uden saadan Grund, som Amtmanden finder antagelig, erlægges for hver Uge en Mult af 60 Skilling, som udredes af den eller dem, paa hvem Skylden maatte findes at hvile.

§ 32. Formandskabet har med dets Andragender at henvende sig til Fogden, og ikke umiddelbar til de høiere Autoriteter, medmindre det over hin vil føre Anse.

§ 33. Formandskabet er forpligtet til, saa ofte det dertil kaldes, inden Distriktet at sammentræde med Amtmanden eller Fogden, for med dem at overveje de Anliggender, der vedkomme Kommunen eller dens Afdelinger.

§ 34. Det paaligger Ordføreren, paa Amtmandens Forlangende, inden Distriktet at forelægge denne til Eftersyn Formandskabets i Brug værende Protokoller. Ligeledes er det hans Pligt at forevise Amtmanden, naar denne til den Ende indfinder sig hos ham, Formandskabets øvrige hos ham beroende Protokoller, dets Arkiv og dertil hørende Brevskaber.

§ 35. Formændene ere, saalænge de fungere som saadanne, fritagne for alle andre Ombud; men de maa ikke tillægges Godtgjørelse af Kommunen for deres Møje eller for Befordring, hvori mod Udlæg til Protokoller, Skrivematerialier. Brevporto m. m., som Ombudet maatte forvolde, bør godtgøres Ordføreren, ligesom Godtgjørelse for Medhjælp til Skrivning, for Lokale til Samlingerne og deslige efter Omstændighederne kan tilstaaes.

§ 36. Vedkommende Formandskabs Ordfører skal, efter den Beslutning, som derom af Formandskabet er fattet, ved betimelig og paa sædvanlig Maade kundgjort Indkaldelse, i hvilken de Gjenstande, der skulle behandles i Mødet, udtrykkelig bør angives, besørge Repræsentanterne sammenkaldte til de i §§ 28 og 29 omhandlede Samlinger, og til Stemmegivning foredrage Sagen i Overværelse af de øvrige Formænd. Tillige har han at underrette Fogden om Mødet og dets Anledning, saa betimelig, at denne, om han anser det nødvendigt, kan være tilstede. Samlingen afholdes paa det Sted i Distriktet, som Formandskabet maatte anse beleiligt for Repræsentanterne.

§ 37. Repræsentanternes Møder afholdes for aabne Døre, medmindre det modsatte ved Stemmeslæthed beslattes. I Møderne tilkomme Formændene Stemmeret. Ingen gyldig Beslutning kan tages af Forsamlingen, med mindre over det halve Antal saavel af Repræsentanterne som af Formændene ere tilstede og afgive Stemme i Sagen. I Henseende til de Udeblivende forholdes efter § 18, dog saaledes, at Forsaldets Paakjendelse og Mulkens Ditering udøves af de tilstedeværende Repræsentanter og Formænd i Forsamling. Distriktets Foged har Ret til at deltage i Forhandlingerne, dog uden Stemmeret.

§ 38. Af den fattede Beslutning og det angaaende Sagen ved Mødet Forhandlede skal en Afskrift igjennem Fogden indsendes til Amtmanden. Saafremt  $\frac{2}{3}$  af de i Forsamlingen tilstedeværende Stemmeberettigede have været enige i Beslutningen, og Amtmanden ikke finder noget mod samme at erindre, tilkjendegiver han Formand-

skabet dette, hvorved Beslutningen erholder Gyldighed. Saafrømt derimod denne er fattet med færre Stemmer end  $\frac{2}{3}$  af de tilstedeværende Stemmeberettigede, eller Amtmanden modsætter sig samme, skal Sagen, efter ny Indkaldelse, i Overensstemmelse med §§ 36 og 37, atter foretages i et Møde af Repræsentanterne og Formændene. Forinden dettes Afholdelse skal Afskrift af det angaaende Sagen i forrige Møde Forhandlede og Besluttede, samt af Amtmandens Skrivelse, af Formandskabets Ordfører, efter sædvanlig Bekjendtgjørelse, foranstaltes udlagt i 14 Dage til almindeligt Efterhyn. Ved Mødet skal alt dette oplæses for Forsamlingen, inden Bøtering foregaar, hvorefter Beslutning i Sagen atter fattes. Denne Beslutning er da strax gyldig, saafrømt  $\frac{2}{3}$  af de tilstedeværende Stemmeberettigede ere enige i samme. Erholdes derimod ikke saa mange Stemmer for samme, er Minoriteten, naar Flersheden af samme deri er enig, berettiget til at paastaa Beslutningen undergivet Regjeringens Approbation, og dens Gyldighed beror da paa, om denne erholdes; men bliver saadan Paastand ikke, efter Opfordring, som tilføres Protokollen, fremsat, er Beslutningen strax gyldig. Ere i noget af de anførte Tilfælde Stemmerne lige delte, gjør Formandskabets Ordførers Stemme Udslaget. Skulde, naar den ommeldte Stemmegivning af Minoriteten skal foretages, Ordføreren ikke henhøre til denne, skal, forinden Bøteringen foregaar, en af de til de Stemmegivende henhørende af disse udnævnes, for i dette Tilfælde at gjøre Udslaget. Amtmanden bliver i ethvert af de anførte Tilfælde at underrette om Sagens Udfald.

§ 39. Aangaar Sagen Udgifter, der skulle udredes af Kommunen i et længere Tidrum end de næstpaafølgende 5 Aar, eller Afhændelse af Jorder og Grunde paa saadan Maade, at den Indtægt, Kommunen hidtil deraf har havt, fremtidig ophører eller formindskes, skal Kongens Approbation erhverves, inden Beslutningen erholder Gyldighed.

### Tredie Kapitel.

#### Om Amtsforsamlingerne.

§ 40. Engang hvert Aar i Juni eller Juli Maaned skulle samtlige Ordførere for Formændene i ethvert til et Amt henhørende Distrikt samles med Amtmanden og Fogderne, for at gennemgaa Fortegnelsen over de Summer, som i bemeldte Aar skulle udlignes paa Amtet, enten til Godtgjørelse for saadanne Udgifter, som i det foregaaende Aar ere forskudte af Fogedkasserne for Amtskommunen, eller til Udredelse af andre Udgifter, som til Amtskommunens Tærv udfordres.

§ 41. Ved denne Samling skal Amtmanden fremlægge:  
a. specificerede Beregninger fra Fogderne over de af Fogedkasserne forskudte Udgifter, der forlanges refunderede ved Repartition paa Amtet eller Dele deraf (særskilte Prestegjælde eller For-

mandskabs-Distrikter, hvilke ere denne Repartition ubedkommende undtagne), bilagte med samtlige originale Regninger, Anvisninger og Kvitteringer samt andre fornødne Legitimationer for de paa Beregningerne anførte Summer;

b. specificeret Opgave eller Overslag over de øvrige Summer, der til Amtskommunens Udgifter begjæres reparererede, bilagt med de fornødne Oplysninger til Bedømmelsen af sammes Nødvendighed;

c. Udlaft til Repartitions-Plakaten. Beregningerne, Opgaven og Repartitions-Plakaten skulle være saaledes affattede, at de give en fuldstændig og tydelig Oversigt over hvert Slags Udgifter, som de indeholde.

§ 42. Beregningerne (§ 41 a) skulle gennemgaaes af Forsamlingen, som, naar den i det væsentlige Intet finder mod samme at erindre, meddeler sit Samtykke til Summens Repartition, dog under Forbehold af Godtgjørelse ved næste Repartition, i Tilfælde at noget Beløb deraf maatte, efter nærmere Revision, findes ikke at burde komme den bedkommende Kommune til Last. Finder den derimod Udgifter deriblandt saa uhjemlede, at de ikke engang under den anførte Forbeholdenhed bør reparereres, fremsætter den sine Indsigelser mod dem og meddeler kun Samtykke til Repartition af den øvrige Del af Beregningssummen. Ligeledes gennemgaar Forsamlingen Overslaget af de Summer, der begjæres reparererede, men som ikke allerede ere forskudte af Fogedkasserne (§ 41 b), i Anledning af hvilke den derefter paa samme Maade enten meddeler sit Samtykke til deres Repartition, eller modsætter sig denne, ved at fremsætte sine Indsigelser derimod.

§ 43. Foraaavidt de Poster i Beregningerne eller Overslaget, mod hvilke saaledes er gjort Indsigelse, henhøre blandt de Slags Udgifter, der ikke ere hjemlede ved Lov, lovmedholdigen afgivne Bestemmelser eller gyldige private Dispositioner, er Sagen dermed afgjort saaledes, at disse Poster ikke anføres i Repartitions-plakaten. — — — Resten af Paragrafen afløst af Lov af 11te Februar 1860 saalydende:

§ 1. Den Myndighed, som ved den 43de Paragraf i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 er tillagt Regjeringen til at afgjøre, om en Udgift, hvorimod Amtsformandskabet har fremsat Indsigelse, skal reparereres paa Amtet, bortfalder for Fremtiden.

§ 2. Naar Amtsformandskabet fremsætter Indsigelse mod Repartition af nogen Udgiftspost, som er opført paa det i den ovennævnte Lovs § 41 b nævnte Overslag, fordi det bestrider Amtmandens Paastand om, at den Udgift, hvorom der handles, paahviler Amtet ifølge Lov, lovmedholdig afgiven Bestemmelse eller gyldig privat Disposition, bør Amtmanden

tilføre Forhandlingsprotokollen de Grunde, som efter hans Formening tale for, at den omtvistede Sum bør repareres, samt opfordre Forsamlingen til ligeledes at tilføre Protokollen Grundene for dens Indsigelse. Finder Amtmanden denne fremdeles ubeføiet, bør han opfordre Forsamlingen til at erklære, om den undergiver Sagen Regjeringens Afgjørelse, eller i Mangel deraf, til at udvælge to Mænd af Forsamlingens Midte til at optræde som Sagboldere paa dens Vegne for det Tilfælde, at Sag med Amtskommunen maatte blive anlagt. Udskrift af Protokollen med de til den omhandlede Post hørende Bilage indsendes derefter til Regjeringen, som i Tilfælde af, at Amtsformandskabet har undergivet Sagen dens Afgjørelse, bestemmer, om Repartition bør finde Sted og i modsat Tilfælde bestemmer, om Sag af Amtmanden mod Amtskommunen bør anlægges.

§ 3. Naar Sag af Amtmanden bliver at anlægge, indvarsles paa Amtsformandskabets Vegne de tvende Mænd, som det i Henhold til foregaaende Paragraf har udvalgt, og hvilke i Alt, hvad Sagen angaar, betragtes som dets Besuldmægtigede. Er saadant Valg paa tvende Mænd, som i § 2 er sagt, ikke foregaaet, træder istedetfor dem, som Amtsformandskabets Besuldmægtigede i Sagen, de Mænd, der i Overensstemmelse med Formandskabslovens 44de Paragraf forrette som Revisorer. Afgang blandt de valgte Mænd, saasom ved Død eller Fraslytning fra Amtet, erstattes paa lige Maade. Sagen, i hvilken Forligsmægling bortfalder, anlægges der, hvor Amtmanden har sin Bopæl, hvadenten det er i eller udenfor Amtskommunen. Paaankes Underrettens Dom, sker det umiddelbart til Høiesteret, naar Sagen efter sin Gjenstand derhen kan indankes.

§ 4. Indtil det enten ved Regjeringens Resolution i Overensstemmelse med § 2 eller, i fornødent Fald, ved Dom er afgjort, at den omtvistede Sum bør repareres, optages den ikke i Repartitionsplakaten.

§ 5. Dvistes der om Amtskommunens Forpligtelse til at afholde nogen Udgift, som allerede af Amtmanden er anvist, komme Forfristerne i forestaaende §§ 2 og 3 ikke til Anvendelse, hvorimod der forholder i Overensstemmelse med Formandskabslovens 44de §. Bliver tilfølgende af denne § Søgmaal til Indtale af noget Decisionsansvar at rette mod Amtmanden, anlægges det paa Amtskommunens Vegne af Amtsformandskabet, eller i dets Sted af den eller de Mænd, som det dertil udvælger.

§ 44. Forsamlingen vælger af eller udenfor sin egen Midte to Mænd til at revidere de afslagne Regnskaber, saavel som to Sup-

pleanter for i hines Forfald at indtage deres Plads. De udnævnte Revisorer skulle nøiagtigen gennemgaa samme og, forsaavidt de finde noget at indvende imod dem, enten i Anledning af de i Beregningerne anførte Udgifter, disses Repartition paa Amtet eller vedkommende Del af dette, eller i andre Henseender, gjøre derved skriftlige Udsættelser eller Bemærkninger, hvilke inden 4 Maanedes fra Revisorernes Udnævnelse skulle tilstilles Amtmanden tilligemed Beregningerne og samtlige Bilage. Amtmanden og Fogderne, Enhver for sit Vedkommende, skulle derpaa inden 4 Maanedes derefter afgive de i denne Anledning fornødne Besvarelser og Oplysninger, hvormed Sagen paa ny tilstilles Revisorerne. Disse have da inden de paafølgende 2 Maanedes Udløb at gjøre Bedtegninger dertil og at tilbagesende Sagen til Amtmanden. I det første derefter indtræffende sædvanlige Aarsmøde skal da Amtmanden foredrage alle de Poster, med Hensyn til hvilke Udsættelser have fundet Sted, hvorpaa Forsamlingen deciderer, om og hvorvidt noget i denne Anledning bør godtgjøres vedkommende Kommune.

Falder Decisionen saaledes ud, at nogen Godtgjørelse bør udredes, og Vedkommende ikke vil underkaste sig samme, kan Sagen, naar begge Parter deri er enige, afgjøres af Regjeringen, men i modsat Fald indtales Godtgjørelsen ved Domstolene.

§ 45. Ved Forsamlingen skal Amtmanden tillige fremlægge Regnskab med Bilage for Amtets Veikasse for det foregaaende Aar. Med dette Revision samt Udsættelsernes Besvarelser og deres Afgjørelse af Forsamlingen forholdes paa samme Maade som i § 44 er bestemt.

§ 46. Af Repartitionsplakaten, som Amtmanden udsædiger, naar de samme vedkommende Poster, i Overensstemmelse med de ovenanførte Forrifter, ere endeligen afgjorte, forsaavidt saadant betimeligen kan ske, skal et tilstrækkeligt Antal Exemplarer trykkes og sendes til samtlige Formandskaber samt opslaaes paa Thingstederne. Et Exemplar deraf skal ligeledes indsendes til vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 47. Forslage, sigtende til Amtsskommunernes Tarv, kunne, saasnart Forsamlingens foranførte Forretninger ere tilendebragte, fremsættes saavel af Amtmanden og Fogderne, som af enhver af Forsamlingens øvrige Medlemmer. Enhver Beslutning, som derom tages, skal, for at erholde Gyldighed, approberes af Amtmanden. Finder Amtmanden sig ikke foranlediget til at approbere Beslutningen, skal han strax tilføre Protokollen sine Grunde derfor, og Forsamlingen kan da bestemme, enten at Sagen skal udsættes til det derpaa følgende Møde, eller fordre den forelagt Regjeringen, samt, om den finder det fornødent, tilføre Protokollen de Grunde, paa hvilke den formener, at Beslutningen bør approberes. Udskrift af Protokollen med de til den i Beslutningen omhandlede Sag hørende Bilage indsendes i dette Tilfælde af Amtmanden med hans

Betænkning til Regjeringen, som da afgjør, om Beslutningen skal approberes eller ikke.

§ 48. Naar Sagen angaar Bevilgelse af Lønninger, eller andre aarlige Udgiftposter, nye Foretagender, Afhændelse eller Kjøb af Eiendomme eller Afstaaelse af nogen vedkommende Kommune tiliggende Rettighed, maa endelig Beslutning til Bevilgelse eller Foretagelse deraf ikke tages ved samme Møde, hvori Forslaget er fremsat, saafremt ikke  $\frac{2}{3}$  af Forsamlingens stemmeberettigede Medlemmer ere enige i Beslutningen; men Afgjørelsen skal da udsættes til det derpaa følgende Møde.

§ 49. Naar en Sag, i Overensstemmelse med §§ 47 og 48, er bleven udsat til Afgjørelse i det paafølgende Møde, skal enhver af Forsamlingens Medlemmer indhente det Formandskabs Formening derom, hvortil han hører. Dog er han ikke forpligtet til i Amtsmødet at rette sig efter Formandskabets Formening, men har sit selvstændige Votum, hvorimod bemeldte Formening, i Udskrift af Formandskabets Protokol, skal i Forsamlingen fremlægges og oplæses, forinden Votering i Sagen begynder. Den Beslutning, som Forsamlingen derefter fattet, er da strax gyldig, saafremt  $\frac{2}{3}$  af dens stemmeberettigede Medlemmer ere enige i samme. Saafremt dette derimod ikke er Tilfældet, er Minoriteten, naar Flertallet af samme deri er enig, berettiget til at paastaa Beslutningen undergivet Regjeringens Approbation, og dens Gyldighed beror da paa, om denne erholdes; men bliver saadan Paastand ikke, efter Opfordring, som tilførses Protokollen, fremsat, er Beslutningen strax gyldig. Skal Stemmegivning i den ommeldte Anledning af Minoritetens foretages, skal, for det Tilfælde, at Stemmerne kunne blive lige, en af de til de Stemmegivende henhørende Ordførere, forinden Voteringen foregaar, af disse udnævnes, for i saa Fald at gjøre Udslaget.

§ 50. Angaar Sagen Udgifter, der skulle udredes af Amtskommunen, eller nogen Del af samme i et længere Tidsrum end de næstpaafølgende 5 Aar, skal Kongens Approbation erhverves, inden Beslutningerne erholdes Gyldighed.

§ 51. Forsamlingen bør afholdes paa et for alle dens Medlemmer saavidt muligt beileligt liggende Sted i Amtsdistriktet, hvilket saavel som Dagen, hvorpaa den skal begynde, bestemmes første Gang af Amtmanden, men derefter hver Gang for det tilkommende Aar af Forsamlingen ved Stemmeafstemning, i hvilken Stemmegivning Amtmanden og Fogderne deltage, og hvorved, i Tilfælde af lige Stemmer, Amtmandens Stemme gjør Udslaget.

§ 52. I Forsamlingen er Amtmanden, eller i hans loblige Forsald den ældste af Fogderne, Ordfører. Saavel Amtmanden som Fogderne deltage i Forhandlingerne, men ikke i Stemmegivningen, undtagen i det i § 51 nævnte Tilfælde. Ingen Beslutning

kan tages, medmindre  $\frac{2}{3}$  af Forsamlingens stemmeberettigede Medlemmer er tilstede. Forsamlingen udnævner i Forveien en af Formændene, hvis Stemme i Tilfælde af Stemmeligbed gjør Udslaget. Protokollen, som autoriseres af vedkommende Regjeringsdepartement, føres af den yngste af Fogderne. Deri bør indføres en kort, men tydelig Extract af det i Mødet Forhandlede og enhver tagen Beslutning ordlydende. Ved hvert Mødes Slutning underskrives Protokollen af samtlige Mødende. Den opbevares af Amtmanden.

§ 53. Forsamlingens Aarsmøde maa ikke vare i længere Tid end 10 Dage, derunder indbefattet de i Lov om Almueskolevæsenet paa Landet af 16de Mai 1860 § 48 til Behandling af Skolebudgettet bestemte 2 Dage, med mindre saadant enstemmigen beslattes af samtlige stemmeberettigede Medlemmer og med Amtmandens eller den i hans lovlige Forsald som Ordfører fungerende Fogeds Samtykke. Dog, dersom Forsamlingen ikke i disse 10 Dage skulde have tilendebragt dens lovbestemte Forretninger, ifølge §§ 42, 43, 44 og 45, forinden hvis Tilendebringelse ingen andre Sager maa foretages, kan den, naar  $\frac{2}{3}$  af de Stemmeberettigede ere deri enige, forblive samlet saa lang Tid, som behøves for at afgjøre disse, hvorefter Forhandlingerne sluttet.

Hvis der ei erholdes  $\frac{2}{3}$  af de Stemmeberettigedes Stemmer for en saadan Forlængelse af den lovbestemte Samlingstid, bliver Udskrift af Protokollen med de tilhørende Bilage at indsende til Regjeringen, som bestemmer, hvorvidt Piging eller Godtgjørelse af de uafgjorte Poster (§§ 43 og 44) skal ved Aarets Amts-Repartition finde Sted eller ikke.

§ 54. Sæller ikke maa extraordinært Møde finde Sted, med mindre saadant ved Forsamlingens enstemmige Beslutning vedtages med Amtmandens Approbation, eller naar enten efter speciel erhvervet Tilladelse af Regjeringen, eller udstedt Befaling fra denne, Amtmanden dertil indkalder, paa Grund af, at en for Amtskommunen vigtig Sag, hvortil Forsamlingens Beslutning udfordres, maatte ansees at fordre en saa hastig Iværksættelse, at næste Aars Møde ikke dertil kan oppebies.

§ 55. Forsamlingens ifølge § 52 stemmeberettigede Medlemmer kunne fordre Godtgjørelse for Diæt og Kvarter med 60 Skilling<sup>1)</sup> for hvert Døgn, samt Skydsbefordring med en Hest tillands og 2 Mand tilbands. Amtmanden og Fogderne tilstaaes Skyds og Diæt som for Reiser i offentlige Anliggender. For Lokale til Forsamlingens Afholdelse betales den for Lokale til Maanedstingene lovbestemte Godtgjørelse. Samtlige forommeldte Udgifter udredes af Amtet.

<sup>1)</sup> efter Lov No. 2 af 10de Juli 1894 § 17: 5 Kroner.

## Fjerde Kapitel.

## Almindelige Bestemmelser.

§ 56. Det paaaligger enhver Distriktets Embeds-, Ombuds- eller Bestillingsmand, paa Forlangende og uden Betaling, at give Formandskaberne de for dem, i Henseende til deres Forretningers Udførelse, fornødne Underretninger og Oplysninger, som han ifølge sin Stilling er istand til at meddele.

§ 57. Af enhver Lov eller provisorisk Anordning, som her- efter udgives, saavel som af enhver anden herefter udkommende Kundgjørelse fra det Offentliges Side, forsaavidt denne er Kom- munen vedkommende, skal et Exemplar tilstilles Formandskabet af Fogden.

§ 58. Mulkter efter §§ 18, 31 og 37 tilfalde Stedets Fattigkasse og inddrives ved Udpantning efter Amtmandens Ordre, med mindre Vedkommende inden 4 Uger, efterat det er dem til- kjendegivet, at de ere mulktrede, forlange Sagen paafjendt ved Domstolene, da den i saa Fald ved Politiret behandles.

§ 59. De Beslutninger, som af de forhen omhandlede For- mandskaber og Forsamlinger, overensstemmende med denne Lov, og iøvrigt i lovlig Form, ere fattede, og som angaa vedkommende Kommunes Eiendomme, Rettigheder, Indtægter og Udgifter, samt alle de Indretninger, der for dens Regning vedligeholdes, og med Hensyn til hvis Bestyrelse ikke anderledes ved Lov eller gyldige private Dispositioner er bestemt, skulle foranstaltes fuldbgyrde af vedkommende Embedsmand, naar de fornødne Kommunikationer desangaaende ere dem tilhændekomne.

§ 60. Naar et Prestegjæld, der udgjør et Herred, deles i to eller flere Prestegjæld, kan Repræsentantskabet med kongelig Approbation beslutte Herredet delt i to eller flere Herreder i Over- ensstemmelse med Prestegjældsdelingen.

§ 61. Omfatter et Herred flere Prestegjæld, giver Kongen de fornødne Forskrifter om de geistlige Tjenestemænds Deltagelse i Fattig- og Skolevæsenets Forretninger.

§ 62. Hvor en Rjødstad eller Andel deraf med tilgrænsende Vanddistrikt udgjør et Prestegjæld, skal den Del af Prestegjældet, som ikke henhører til Rjødstaden, udgjøre et særskilt Herred. Hvor et Prestegjæld er delt mellem flere Amt, skal hver Del deraf ud- gjøre et Herred. Hvor Dele af et Prestegjæld horer til forskellige Thinglag i samme Amt, skal det være hver Del uforment at danne et særskilt Herred, hvis Flertallet af sammes i Mandtallet staaende Indvaanere efter Forslag af nogen Vedkommende i et af Valg- styret sammenkaldt Møde fatter Beslutning derom.

§ 63. De Modifikationer i Lovens Anvendelse, som med Hensyn til Kommunernes Inddeling, Forandring af Amtsthingenes Samlingsstid og Afholdelse af ekstraordinære Kommunevalg maatte

findes nødvendige, fastsættes af Kongen, — forsaavidt angaar Kommunernes Inddeling, efterat vedkommende Repræsentantskabers og Amtsthings Erklæring først er indhentet.

§ 64. Styds- og Kostgodtgjørelse til Mandtalsførerne for Rejser til Møder med Formandskab eller Repræsentantskab i Anledning af Mandtalsførselen udredes af Statskassen.

De øvrige af denne Lov flydende Udgifter, deriblandt til fornøden Bistand for Mandtalsførerne ved Istandbringelse af Mandtallet, udredes af vedkommende Herredskasse.

Loven af 27de Juli 1896 har følgende Tillægsbestemmelser: Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to Aar er forløbne fra den Dag, da den er givet.

Samtidig træder de i Henhold til ældre Lov valgte Formænd og Repræsentanter ud af Virksomhed. Fra samme Tid ophæves Lov af 25de Februar 1860 indeholdende Tillæg til Lov om Formandskaber paa Landet.

Valget til alle kommunale Ombud, som hidtil har skullet besættes ved Valg blandt de efter Lov af 4de August 1845 Valgbare eller af de efter Grundloven Stemmeberettigede, sker fra samme Tid henholdsvis blandt de efter nærværende Lovs § 4, jfr. § 3, Valgbare og Stemmeberettigede.

Istandbringelse af Mandtal og Valg efter nærværende Lov samt Fastsættelsen af Repræsentanternes Antal og Fordeling efter sammes § 1 sker første Gang i det Aar, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft.

## Lov

om Formandskaber i Kjøbstæderne

samt

om Bestyrelsen af Kjøbstædernes almindelige Kommunes  
Anliggender af 14de Januar 1837 saaledes som den  
lyder efter de ved Tillægslove af 14de Juni 1879, 27de  
Juli 1896, 29de Mai 1901, 21de April 1902 og 17de  
Mai 1904 foretagne Forandringer:

### Første Kapitel.

Om Valg af Formænd og Repræsentanter, deres Antal,  
Egenskaber m. m.

§ 1. Enhver Kjøbstad skal have et Repræsentantskab og et  
af og blandt dets Medlemmer valgt Formandskab, bestaaende af  
Fjerdedelen af Repræsentanterne.

Antallet af Repræsentanter skal være:

I Kjøbstad, hvis Folkemængde efter den sidste før Valget af-  
holdte almindelige Folketælling er

|      |            |       |             |      |
|------|------------|-------|-------------|------|
|      | ikke over  | 3 000 | Indbyggere, | 20   |
| over | 3 000, men | —     | 5 000       | — 28 |
| "    | 5 000, "   | —     | 7 500       | — 36 |
| "    | 7 500, "   | —     | 10 000      | — 44 |
| "    | 10 000, "  | —     | 15 000      | — 52 |
| "    | 15 000, "  | —     | 25 000      | — 60 |
| "    | 25 000, "  | —     | 50 000      | — 68 |
| "    | 50 000, "  | —     | 100 000     | — 76 |
| "    | 100 000    |       |             | 84   |

§ 2. Stemmeberettigede fra den 1ste December det Aar, da  
Mandtallet affattes, ere:

a. Mænd, som have de i Grundlovens § 50 foreskrevne Betin-  
gelser for Stemmeret,

b. Kvinder, som da have fyldt 25 Aar, have havt fast Ophold i  
Landet i 5 Aar, have nokst Statsborgerret og ved det kommu-  
nale Stemmeretsmandtals Afslutning enten selv have betalt  
Skat til Stat eller Kommune for det sidste forløbne Skatteaar  
ifølge Ligning af antagen Indtægt paa mindst 400 Kroner  
eller leve i helt eller delvis Formueskællestak med Egtefælle,  
der har betalt saadan Skat,

naar de i de to sidste Aar have havt fast Ophold i Kjøbstaden og  
ikke ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53  
bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret.

Dog medfører Fattigunderstøttelse ikke Stemmerettens Suspen-  
sion, naar den

a. er ydet andre end vedkommende Person selv, dennes Egtefælle  
eller Børn under 15 Aar, eller

- b. af Vedkommende tilbagebetales inden Mandtallets Afslutning, eller
- c. er foranlediget ved Bestemmelserne i Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 § 7, Skolelovene af 26de Juni 1889, for Landet §§ 17 og 60, for Byerne §§ 19 og 53. eller
- d. er modtaget i Form af Indlæggelse paa Sygehus eller Asyl eller til Dækkelse af Udgifter ved anden Sygebehandling.

Enhver, der har en samlet Indtægt af 400 Kroner, skal lægges i Stat til Kommunen, selv om Vedkommende efter de vedtagne Skatteregler vilde blive skattefri. Skattebeløbet maa i dette Tilfælde ikke være under 50 Ore og ikke over 2 Kroner.

§ 3. Mandtal over Kjøbstadens efter § 2 stemmeberettigede Indvaanere føres af Magistraten. I Mandtallet indføres alle de, som ifølge § 2 have Ret til at afgive Stemme ved det forestaaende Valg. De, hvis Stemmeret er suspenderet, indføres med Anmærkning om Suspensionen og om Grunden til denne.

I første Halvdel af September Maaned det Aar, Repræsentantvalg skal foregaa, træder Magistrat og Formandskab sammen til Gjennemgaaelse og Berigtigelse af det af Mandtalsføreren udarbejdede Mandtalsudkast, hvorefter Mandtallet senest den 15de September i Afskrift udlægges paa et eller flere passende Steder til Eftersyn i 4 Uger. Tid og Sted for Udlæggelsen kundgøres forud i Forbindelse med en almindelig Opfordring til enhver, som finder sig eller andre urettelig opført eller urettelig forbigaaet, om inden Udgangen af nævnte 4 Uger at fremkomme til Magistraten med Oplysning derom. De, mod hvis Stemmeret der fremkommer Indsigelse, skulle strax underrettes derom af Magistraten. I anden Halvdel af Oktober Maaned samme Aar træder Magistrat og Formandskab atter sammen til Behandling af de fremkomne Oplysninger og Afgjørelse af Stemmeretstvistigheder. Det berigtigede Mandtal, hvoraf en Afskrift senest fra 1ste November skal ligge til almindeligt Eftersyn i Kommunelokalet, bliver fra 1ste December næstefter indtil det paafølgende Valgaars 30te November ved Valg at benytte uden andre Forandringer end de, som maatte blive Følgen af, at nogen Afgjørelse af Stemmeretstvist indankes for Storthinget, der i saa Fald har den endelige Afgjørelse, eller af Stemmerettens Suspension eller Tab, fordi Vedkommende kommer i noget i Grundlovens §§ 52 eller 53 nævnt Tilfælde eller frasytter Kjøbstaden.

§ 4. Repræsentanterne vælges af og blandt Kjøbstadens i Mandtallet staaende Indvaanere. Valg foretages hvert tredje Aar i December Maaned efter Berammelse af Valgstyret. Berammelsen kundgøres paa sædvanmæssig Maade i anden Halvdel af Oktober Maaned med Angivelse af, hvor mange der bliver at vælge, samt hvor og i hvilket Tidsrum Vælgerne kunne afgive sine Stemmer. Hvor det paa Grund af Vælgernes Antal findes paakrævet, bør

der efter Valgstyrets nærmere Bestemmelse være Udgang til at afgive Stemme samtidig i flere Valglokaler, hvert Sted for en bestemt Del af Mandtallet.

Valgstyret bestaar af Magistrat og Formandskab. Det vælger selv sin Formand.

Hvor Stemmegivning skal foregaa i flere Valglokaler, sker det i hvert Lokale under Ledelse af en Komite paa mindst tre af Valgstyret valgte Personer, deraf mindst et Medlem af selve Valgstyret eller af Repræsentantskabet. Efter endt Stemmegivning leverer Komiteen de modtagne konvolutterede Stemmesedler (§ 5 No. 1) og indleverede Forsaldsanmeldelser uaabnede i forseglet Indpakning til Valgstyret til videre Behandling tilligemed den benyttede Del af Mandtallet (§ 5 No. 4) og en Opgave over Stemmesedlernes og Forsaldsanmeldelsernes Antal.

### § 5.

1. Valget sker ved Stemmesedler, der skulle være uden Underskrift og indlagte i officielle Konvolutter. Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir og, saavel som Konvolutterne, uden vedhæftet eller paaført Særmærke. Som saadant regnes ikke Strygninger eller andre Forandringer paa Stemmesedlen. Konvolutterne skulle være ugiennemsigtige og ens af Størrelse, Form og Farve samt forsynede med offentlig Stempel. I Valglokalet udleveres en saadan Konvolut til hver personlig mødende Vælger af et Medlem af Valgstyret.

Dersom nogen afleveret Stemmeseddel eller Konvolut ikke fyldestgør disse Fordringer, forkastes Stemmesedlen som ugyldig. Forefindes i nogen Konvolut flere Stemmesedler, blive, hvis de ere indbyrdes uoverensstemmende, samtlige at forkaste og, hvis de ere enslydende, kun én af dem at godkjennde.

2. Navnene paa Stemmesedlen skulle anføres under fortløbende Nummer. Lyder en Stemmeseddel paa Nogen, som ikke er valgbar, ansees dennes Navn for udfiret. Lyder den paa flere gyldige Navne, end der skal vælges Repræsentanter, ansees de overstydende, som ere opførte sidst, ligeledes for udfirene.

3. Mødende Vælgere nedlægge selv sine konvolutterede Stemmesedler i en dertil bestemt Urne. Er en Vælger ved lovligt Forsald hindret fra at møde personlig, kan han fremsende sin Stemmeseddel i lukket privat Konvolut, indlagt i en lukket Folgeskrivelse, der indeholder Oplysning om Forsaldet.

4. Optraad finder ikke Sted, men ved Afkrydsning eller Notering i Mandtallet føres der Indseende med, at Ingen stemmer mere end én Gang.

5. Efter Afstemningens Slutning prøves først de anmeldte Forsald. Naar et saadant er godkendt, aabnes den private Konvolut, og lægges dens Indhold ulæst i en af de officielle

Konvolutter, som derefter nedlægges i Valgurnen. Forkastes Forsaldet, bliver den private Konvolut uaabnet at opbevare sammen med Følgeskrivelsen.

6. Naar Forsaldsammeldelserne ere gennemgaaede, blandes Konvolutterne vel om hinanden, hvorefter Stemmesedlerne udtages. De, der findes at være lovlige, oplæses tydelig eller gennemgaaes, hvis de ere trykte, paa anden betryggende Maade af et Medlem af Valgstyret under Tilfyn af et andet Medlem og optegnes af to andre Medlemmer eller af to af Valgstyret antagne Personer. Derpaa optælles Stemmerne. De, der have faaet de fleste Stemmer, ere Repræsentanter i den Orden, Stemmetallet eller, i Tilfælde af Stemmelighed, Lodtrækning bestemmer.
7. Saafremt Valgforretningen ikke uafbrudt fortsættes, indtil den er tilendebragt, paaligger det Valgstyret at besørge Stemmesedlerne og Listerne over de optegnede Stemmer under fælles Forsegling opbevaret paa et sikkert Sted.

§ 6. Fremkommer der til Valgstyret inden 15de Oktober fra mindst en Femtepart af de i det udlagte Mandtal opførte Vælgere, hvor disses Tal er 8 000 eller derunder, men ellers fra mindst 1 600 Vælgere Begjæring om, at Valget skal foregaa efter Forholdsvalgssystemet, blive endvidere følgende Regler at iagttage:

1. Samtidig med Berammelsen af Valget udfæder Valgstyret en almindelig Opfordring til Vælgerne om inden 15de November at indkomme med Forslag til Valglister.
2. Et Forslag til Valgliste maa for at komme i Betragtning være udfyldt under fortløbende Nummer med saa mange forskjellige eller indtil to Gange gjentagne (kumulerede) Navne, som der skal vælges Repræsentanter, og være underskrevet af mindst 20 Vælgere. Kandidaterne bør være saa tilfærdelig betegnede, at Forverling undgaaes. Det bør angives hvorledes Listen skal udfyldes, isald noget Navn maa stryges, og hvem af Underskriverne Valgstyret har at henvende sig til ved Forhandlinger angaaende Listen. Ingen Vælger maa underskrive mere end ét Forslag til Valgliste, og ingen Kandidat maa staa paa mere end én Liste. Hvert Forslag maa have en Overskrift, som angiver, fra hvilken Gruppe det udgaar.
3. Listerne prøves af Valgstyret. Er en Kandidat opført paa mere end én Liste, tilstiller Valgstyret ham et Paalæg om inden en bestemt Frist at erklære, paa hvilken af Listerne han foretrækker at blive staaende, med Tilfjendegivende om, at hans Navn vil blive strøget paa de øvrige. Undblivelse af at efterkomme Paalægget medfører, at Navnet stryges paa alle Lister. Findes der at være opført en Kandidat, som kan undslaa sig for at modtage Valg, tilstilles der ham en Opfordring til inden en bestemt Frist at erklære, om han for-

langer sit Navn strøget. Indkommer han ikke inden den fastsatte Frist med Begjæring derom, er hans Ret til at undslaa sig forspilbt. Er der opført en Kandidat, som ikke er valgbar, stryges han.

4. Naar Listerne ere i lovgylbig Stand eller ved Forhandling med Forslagsstillernes Repræsentanter ere bragt i saadan Stand, lader Valgstyret dem senest syv Dage før Valgdagen kundgjøre som officielle Valglistes, hver Liste med Overskrift, som angiver Valgtid og Valgkreds, Forslagsstillernes Navne, og fra hvilken Gruppe den udgaar.

5. Det staar hver Vælger frit at benytte til Stemmeseddel en officiel Liste eller alene at stemme paa Personer, som ikke ere opførte paa nogen officiel Liste („vild“ Stemmeseddel), eller at benytte en Blandingsliste. Paa sin Stemmeseddel kan Vælgeren gjentage (kumulere) Navnene én Gang mere, end det er skeet paa de officielle Lister. Navne, som ikke ere gjentagne (kumulerede) paa disse, saavelsom Navne, som ikke staa paa nogen af de officielle Lister, har Vælgeren kun Afgang til at gjentage (kumulere) én Gang. Yderligere Gjentakelse (Cumulation) af Navne betragtes som udfreven.

6. Ved Stemmeoptællingen undersøges først, hvor mange Stemmer hver Kandidat har faaet. Dernæst sammenlægges for hver Listes Vedkommende alle Stemmer, som ere faldne paa Listens Kandidater. De udkomne Summer kaldes henholdsvis Kandidaternes Stemmetal og Listernes Stemmetal.

De paa et Navn udenfor Listerne faldne Stemmer betragtes baade som vedkommende Kandidats Stemmetal og som et Liste-Stemmetal.

7. De Repræsentantpladse, som skulde besættes, fordeles paa Listerne i Forhold til disses Stemmetal paa den Maade, som nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede Antal afgivne Stemmer med Repræsentantpladsenes Antal forøget med 1. Med den derved udkomne Kvotients hele Tal forøget med 1 divideres hver Listes Stemmetal, og Listerne faa sig tildelt de Antal Repræsentantpladse, som de hele Tal i de ved disse Divisioner udkomne Kvotienter angive.

Viser det sig, at ikke samtlige Repræsentantpladse herved ere fordelt mellem Listerne, divideres hver Listes Stemmetal først med Antallet af de Listen tillagte Repræsentantpladse forøget med 1, derpaa, om fornødiges, med det samme Tal forøget med 2 o. s. v. Af Kvotienterne — uanset, ved hvilken af disse Divisioner de ere fremkomne — nummereres et Antal, svarende til Antallet af ikke fordelte Repræsentantpladse, saaledes at den største faar No. 1, den næststørste No. 2 o. s. v., idet Divisionerne maa være fortsatte, indtil det har vist sig,

at ingen Kvotient i en følgende Kvotienttræffe er større end den sidste Nummererede Kvotient, der benævnes Delingsstallet. Saaledes som de nummererede Kvotienter fordele sig paa Listestemmetallene, fordeles de resterende Repræsentantpladse paa Listerne.

8. Skulde ved den i foregaaende Nummer foreskrevne Fremgangsmaade flere Lister komme til at konkurrere om en Plads, tilfalder Pladsen den af de konkurrerende Lister, hvis Stemmetal er størst, men, isald de have samme Stemmetal, den, som bestemmes ved Lodtrækning.

Skulde der tilfalde en Liste flere Pladse, end den har Kandidater, ere dens Kandidater at betragte som forlods valgte og de øvrige Pladse at fordele paa de øvrige Lister paa ovenanførte Maade.

9. Hver Listes Pladse besættes med de af dens Kandidater, som have de fleste Stemmer, i Rækkefølge efter deres Stemmetal og, i Tilfælde af Stemmelighed, efter deres Orden paa Listen.

Listens øvrige Kandidater indtil samme Antal som dens Repræsentanter udgjøre dens Suppleanter i den paa samme Maade bestemte Orden.

10. Forsaavidt de ovenfor under No. 4 omhandlede officielle Valglister trykkes som Stemmesedler, skulde de udstyres som i § 5 No. 1 og ovenstaaende No. 4 angivet. Andre trykte Stemmesedler maa ikke under Valget eller i de sidste fjorten Dage før samme bringes i Omløb. Ei heller maa andre Stemmesedler udstyres som de officielle Lister. Overtrædelse heraf paatales som Politisag og straffes med Bøder.

Hvor Forholdsvalgshytemet er indført, bliver det ved fremtidige Valg at benytte, medmindre Repræsentantskabet inden sex Maanedes før et Valg har fattet Beslutning om at afskaffe samme, og ny Begjæring, overensstemmende med nærværende Paragrafs første Led ikke indkommer.

§ 7. Over Valgforretningen føres Protokol, der underskrives af Valgstyret. Protokollen maa særlig indeholde nøiagtig Oplysning om, hvor mange Stemmesedler der ere afgivne, i Tilfælde hvor mange paa hvert Sted, om nogen Stemmeseddel er kasseret, og i saa Fald af hvilken Grund, hvilke Personer der have erholdt Stemmer, og hvor mange hver især, i Tilfælde af Forholdsvalg hvilke Lister Valgstyret har ladet kundgjøre som officielle, Listernes Stemmetal, Delingsstallet, Beregningen af det hver Liste tilkommende Antal Repræsentanter, og endelig hvem der er valgt til Repræsentanter og Suppleanter, i Tilfælde for hver Listes Vedkommende.

Samtlige Stemmesedler opbevares under Forsegling paa et sikkert Sted, saalænge Nogen indehar Ombud i Kraft af Valget.

§ 8. Inden December Maanedes Udgang træder Repræsentanterne sammen for under Ledelse af den fungerende Ordfører af

sin Midte at udkaare Formænd og indtil et lige Antal Formands-suppleanter. Hvis det forlanges af mindst fire Repræsentanter, finde Reglerne i § 6 No. 2, første og fjerde Punktum, samt No. 5 til 9 tilsvarende Anvendelse, dog saa, at ingen Forslagsliste behøver at være undertegnet af mere end tre Repræsentanter. Naar en Formand ved tilsvarende Anvendelse af Regelen i § 6 No. 9 ingen Suppleant, vælges der ved almindeligt Flertalsvalg Suppleant for ham.

I samme Møde og under samme Ledelse foregaar derefter de i § 13 omhandlede Valg for det følgende Aar.

§ 9. Embeds-, Ombuds- og Bestillingsmænd, som have Regnskab at aflægge for de Kommunen tilhørende Kasser, kunne ikke være Formænd. Kommunens Overøvrigheds- og Magistratspersoner kunne hverken være Formænd eller Repræsentanter.

De valgte Formands og Repræsentanters Ombudstid er tre Aar. Den, der har gjort Tjeneste i tre Aar, kan undslaa sig for at modtage Valg for de tre næste. Enhver, som er over 60 Aar, kan ligeledes undslaa sig for at modtage Valg.

§ 10. Anmeldes Svagelighed eller anden Forhindring i at modtage eller vedblive Formandsombudet, have de øvrige Formænd ved fleste Stemmer at afgjøre Gyldigheden af det opgivne Forsald.

§ 11. Suspension eller Tab af en Formands eller Repræsentants Stemmeret efter Grundlovens § 52 eller 53 medfører Suspension fra eller Tab af hans Ombud.

§ 12. Det paaligger Magistraten gennem Stedets offentlige Tidende, hvor saadan gives, og ellers ved Bekjendtgjørelse paa sædvanlig Maade, at bringe Udsaldet af de i denne Lov foreskrevne Valg saavel af Formænd og Repræsentanter, som af Formandskabets i næstpaafølgende § ommeldte Ordfører og Viceordførere til almindelig Kundskab.

### Andet Kapitel.

#### Om Formændenes og Repræsentanternes Pligter og Rettigheder.

§ 13. Den samlede Kommunebestyrelse vælger aarlig af Formændenes Midte en Ordfører og en Viceordfører, om hvilke Valg Magistraten strax bliver at underrette. Den, som i et Aar har været Ordfører, er ikke pligtig til at modtage Valg til denne Forretning, førend efter et Aars Forløb.

§ 14. Formændene skulle samles til visse, efter indbyrdes Overenskomst, fastsatte Tider og ellers, naar Ordføreren finder det fornødent.

§ 15. Udebliver en Formand uden lovligt Forsald fra noget af de Møder, hvorved han efter denne Lov er pligtig at indfinde sig, erlægges han for hver Gang en Mulkt af 1 Spd., der dikteres ham af de øvrige Formænd.

§ 16. Ingen gylbig Beslutning kan tages af Formandskabet, medmindre over det halve Antal af Formændene er tilstede og afgiver Stemme i Sagen. Beslutningerne tages ved Stemmeslæthed. I Tilfælde af, at Stemmerne ere lige delte, gjør Ordførerens Stemme Udslaget.

§ 17. Det paaligger Formandskabet:

- a. At bistaa Øvrigheden med de Oplysninger og Betænkninger, som maatte forlanges i Sager, der ere Kjøbstaden vedkommende.
- b. At modtage Andragender, Spørgsmaal og Forslag angaaende Indretninger og Foranstaltninger, i Henseende til hvilke Kommunens Samtykke eller Beslutning af Øvrigheden eller andre Vedkommende maatte attraaes, og at meddele Svar derpaa, efterat have i fornødent Fald overlagt Sagen med Repræsentanterne eller andre Vedkommende, og indhente deres Bestemmelse.
- c. At andrage for Øvrigheden, hvad der maatte ansees ønseligt at faa udvirket eller foranstaltet til Kjøbstadens Gavn.
- d. At paafe, at Regnskaberne for de Kjøbstaden tilhørende Kasser eller Indretninger i rette Tid aflægges, at foranstalte dem reviderede af 2de Mænd, som udnævnes af den samlede Kommunebestyrelse samt at forelægge dem for denne til Decision. De til Ansvar deciderede Poster foranstalter Formandskabet snarest mulig berigtigede.
- e. At foranstalte, at der af ethvert saadant Regnskab, saasnart det er aflagt, bliver efter foregaaende sædvansmæssig Bekjendtgørelse henlagt paa et bekvemt Sted til almindeligt Eftersyn, idetmindste i 14 Dage en fuldstændig og tydelig Extrakt, som paa de Steder, hvor Bogtrykkerier findes, tillige besørjes trykt, samt at indsende et Exemplar eller en bekræftet Gjenpart af denne Extrakt gennem Øvrigheden til vedkommende Regjeringsdepartement.
- f. At vaage over Kjøbstadens Rettigheder og paafe sammes økonomiske Anliggenders ordentlige og sparsommelige Forvaltning, saavelsom i enhver anden Henseende at varetage Kjøbstadens Gavn og Vedste.

§ 18. Foraauidt det ved Lov for enkelt Sted er fastsat, at visse af Stedets Formænd skulle være Medlemmer af Kommissioner, Stedets Anliggender vedkommende, saasom Skole-, Fattig-, Polit-, Brand-Kommissioner og deslige, skulle de derom givne Bestemmelser fremdeles være gjældende, dog saaledes, at Formandskabet selv udbælger disse Medlemmer af sin egen Midte. Med Revision og Decision med videre af Skole- og Fattigregnskaberne forholdes efter § 17, men ved Behandlingen inden den samlede Kommunebestyrelse af Decision af disse Regnskaber, har Skole- eller Fattigkommissionens Formand, om han ikke er Medlem af Kommunebestyrelsen, Afgang til at være tilstede og deltage i Forhandlingerne, dog uden Ret til at afgive Stemme.

§ 19. Ethvert Formandskab skal have følgende af Amtmanden autoriserede og med Register forsynede Protokoller, for hvis Førelse Ordføreren har at sørge, nemlig:

- a. En Dagbog, hvori alle indkomne Sager ekstraktvis indføres.
- b. En Protokol, hvori indføres Forhandlingerne ved Møder, som Formændene afholde mellem sig indbyrdes, med Repræsentanterne eller med Magistraten og øvrige Autoriteter.
- c. En Kopibog, hvori de Breve m. v., som afgaa fra Formandskabet, skulle indføres.

Forhandlingsprotokollen underskrives ved ethvert Mødes Slutning af de tilstedeværende Formænd.

Med Hensyn til de for Sager vedkommende Kirke-, Skole- og Fattigvæsenet fornødne Protokoller skal forholdes paa den Maade, som nu er eller herefter vorder bestemt.

§ 20. Formandskabet har med dets Andragender at henvende sig til Magistraten, og ikke umiddelbar til høiere Autoriteter, medmindre det over hin vil føre Anke. Ligesom Formandskabet paa samme Maade har at forholde sig med de Anliggender, hvorom det har noget at andrage, omendstjont disse henhører under Fattig- eller Skolekommissionernes eller andre i Rådhuset for særskilte Anliggender anordnede Autoriteters Forvaltning, saaledes skulle og saadanne Kommissioner eller Autoriteter i Sager, der angaa forberørte Gjenstande, og som efter deres Bestaaenhed skulle forelægges Formandskabet, henvende sig til Magistraten, som det paaligger med Formandskabet i Henseende til samme at afhandle det Fornødne.

§ 21. Naar Nogen, enten paa det Offentliges Vegne, eller for privat Vedkommende, har noget at afhandle med Kommunen eller attraar sammes Formening, Samtykke eller Beslutning angaaende nogen Gjenstand, som vedrører Kommunens Økonomi, Pengevæsen, Rettigheder eller offentlige Indretninger, skal han derom henvende sig til Formandskabet, som desangaaende enten paa Kommunens Vegne bestemmer og meddeler det Fornødne, eller, forsaavidt denne Lov paabyder saadant, og naar det ellers ansees fornødent (§§ 24 og 25), afhandler Sagen med Repræsentanterne eller andre Vedkommende og derefter meddeler, hvad disse om Sagen have forment, samtykket eller besluttet.

§ 22. Fremkommer til Øvrigheden noget Andragende, som vedrører Kommunens Økonomi, Pengevæsen, Rettigheder eller offentlige Indretninger, anderledes end gennem Formandskabet, skal det som uesterretteligt henlægges, hvorom Vedkommende underrettes; dog kan, naar Anke føres over Formandskabet selv eller nogen af dets Medlemmer, Klagen umiddelbar tilstilles Øverøvrigheden.

§ 23. Forsaavidt det ikke er hjemlet ved Lov, ved lovmedholdig afgivne Bestemmelser, eller ved gyldige private Dispositioner, kan ikke nogen Udgift paabyrdes Kommunen eller nogen af de samme tilhørende Kasser, og ei heller noget foretages til Forandring

med Stedets offentlige Indretninger, medmindre Samtykke dertil vorder givet af eller igjennem Formandskabet, saaledes som ved denne Lov er foreskrevet.

§ 24. Naar den Sag, hvori Formening, Samtykke eller Beslutning af Kommunen attraaes, angaar Bevilgelse af Lønninger, nye Foretagender, Afhændelse eller Kjøb af Eiendomme eller Afstaaelse af nogen Stedet tilhørende Rettighed, skal Formandskabet indhente Repræsentanternes Beslutning.

§ 25. Det er derhos Formandskabet ufornømt i alle andre Tilfælde, med Hensyn til hvis Vigtighed det maatte anse det nødvendigt eller gavnligt, ligeledes at indhente Repræsentanternes Bestemmelse. Hertil er Formandskabet ogsaa ellers forpligtet, naar Øvrigheden maatte forlange det.

§ 26. Alle Meddelelser og Andragender til Formandskabet fte til Ordføreren. Det paaligger denne paa Formandskabets Begne, overensstemmende med Forhandlingsprotokollen, at udfærdige, underskrive og expedere de af Formandskabet, enten alene eller i Forening med Repræsentanterne, fattede Beslutninger, samt at sørge for Bevaringen af de Formandskabet vedkommende Protokoller og Brevsaber, hvilke til hver tiltrædende Ordfører blive at aflevere.

§ 27. Naar Øvrigheden forlanger noget Formandskabs Formening eller Erklæring, er det forpligtet at afgive samme inden 3 Uger, som regnes fra den Dag, Ordføreren har modtaget Øvrighedens Forlangende. Opholdes dermed længere, uden saadan Grund, som Amtmanden finder antagelig, erlægges for hver Uge en Mulkt af 1 Spd., som udredes af den eller dem, paa hvem Skylden maatte findes at hvile.

§ 28. De Kjøbstaden paahvilende Lønninger og andre visse aarlige Udgifter anviser Magistraten til Udtælling, uden i Forveien at høre Formandskabet; men i Henseende til foresaldende ubestemte eller ubisse Udgifter paaligger det Magistraten, forinden de af samme til Udtælling anvises, at henvende sig til Formandskabet, som herover skal afgive sin Erklæring, og hvis Samtykke til Udtællingen udfordres.

Formandskabet har herved fornemmelig at paase, at Udgifterne i Henseende til Beløbet ere billige, virkelig vedkomne Kommunen, og, saavidt de grunde sig paa Kontrakter, at disse behørigt ere opfyldte.

§ 29. Formandskabet skal hvert Aar inden 1ste August møde efter Magistratens Tilfalgelse for med Samme at overlægge, hvilke Arbejder, Indretninger eller deslige der i det næste Aar, for Kjøbstadens eller de samme tilhørende Kassefs Regning, efter det Forslag med tilføiet Overflag over Beføstningerne, som i den Anledning af Magistraten fremlægges, bør foretages, saavel som hvilke andre Udgifter der i det Hele for bemeldte Aar paahviler Kjøbstadens Kassef. Det har da med Magistraten tillige at overlægge,

hvorledes de Pengefummer, overensstemmende med Lov eller vedtagen Regel, kunne tilveiebringes, der saavel hertil, som til at bestride Stedets øvrige offentlige Udgifter, efter Overslaget udfordres for det kommende Aar. De i fornævnte Henseender fornødne Bestemmelser afgiver Formandskabet i dette Møde, eller, forsaavidt enten Betænkningstid udfordres, eller det i noget Punkt er nødvendigt at indhente Beslutning af Repræsentanterne efter §§ 24 og 25, i et paafølgende Møde med Magistraten, hvilket maa afholdes saa betimelig, at Overslaget kan være færdigt inden Midten af September Maaned.

§ 30. Naar ellers i nogen extraordinær Anledning Reparationer eller Forandringer ved de Kommunen tilhørende Bygninger, Gader, Veie og Broer af Øvrigheden agtes nødvendige, eller nogen Kontrakt paa Kommunens Vegne skal oprettes, eller nogen Anskaffelse, noget Salg eller deslige, skal foregaa for Kommunens Regning, bør Magistraten med Forslag herom, ledsaget af behørigte Oplysninger, henvende sig til Formandskabet, for at de paa Kommunens Vegne fornødne Bestemmelser, forinden Udførelsen, kunne tages og af Formandskabet vorde Magistraten meddelte.

§ 31. Naar nogen i Lovene nævnt Taxt for Udsalg af Nødvendighedsvarer, Kjørseler, Arbejder eller Beværtning, skal sættes, sker det ved Magistraten og Politimesteren i Forening med Formændene ved Stemmesflerhed, dog saaledes, at de af disse sidste, hvis Næringsdrift Taxten umiddelbar angaar, ikke deltage i Stemmegivningen.

§ 32. De borgerlige Ombud, som det hidtil har tilkommet Magistraten at besætte, saasom Ræmneres og Overformynderes, besættes i Fremtiden af Magistraten i Forening med Formændene, og skulle disse, som følge heraf, in solidum med Magistraten deltage i det Ansvar, som hidtil har paaligget denne for deslige Ombudsmænd. Saa beskiftes ogsaa Mæglere i Fremtiden af Magistraten i Forening med Formændene, hvilken Udnævnelse, for at være gyldig, udfordrer kongelig Konfirmation. Forinden noget borgerligt Ombud, som det maatte paaligge Amtmanden at besætte, af ham vorder besat, skal Erklæring indhentes fra Magistraten og Formandskabet, angaaende, hvem Ombudet rettest kunde være at paalægge.

§ 33. Formandskabet er forpligtet til, saa ofte det dertil kaldes, inden Rådhuset at sammentræde med Amtmanden eller Magistraten, for med dem at overveie de Anliggender, der vedkomme Kommunen.

§ 34. Det paaligger Ordføreren, paa Amtmandens Forlangende, inden Rådhuset at forelægge denne til Eftersyn Formandskabets i Brug værende Protokoller. Ligeledes er det hans Pligt at forevise Amtmanden, naar denne til den Ende indfinder sig hos ham, Formandskabets øvrige hos ham hørende Protokoller, dets Arkiv og dertil hørende Brevskaber.

§ 35. Formændene ere, saalænge de fungerer som saadanne, fritagne for alle andre borgerlige Ombud, saafremt der findes nogen af det øvrige Borgerstab, som af Magistraten og Formændene erkjendes duelige til at overtage saadanne Ombud. De, som ere valgte til Formænd, forinden denne Lov er givet, skulle derhos nyde godt af den større Fritagelse for borgerlige Byrder, som ved de hidtil gjældende Bestemmelser maatte være dem tilfagt. Hverken Ordføreren eller nogen af de øvrige Formænd maa for deres Forretninger tillægges Godtgjørelse af Kommunen, hvorimod Udgifter til Protokoller, Skrivematerialier, Brevporto m. m., som deres Ombud maatte forvolde, bør af Kjøbstadens Kasse udredes, ligesom Godtgjørelse for Medhjælp ved Skrivning, for Lokale til Samlingerne og deslige efter Omstændighederne af bemeldte Kasse kan tilstaaes dem.

§ 36. Ordføreren skal, efter den Beslutning, som derom af Formandskabet er fattet, sammenkalde Repræsentanterne til de i §§ 24 og 25 omhandlede Samlinger, og til Stemmegivning foredrage Sagen i Overværelse af de øvrige Formænd. I Indkaldelsen bør de Gjenstande, der skulle behandles i Samlingen, udtrykkelig angives. Den bekyndtgjøres 4 til 8 Dage forud efter Sagernes Bestaffenhed, og i samme Tid skal Dokumenterne udlægges til Eftersyn paa Raadhuset. Tillige har Ordføreren at underrette Magistraten om Mødet og dets Anledning saa betimelig, at denne, om den anser det nødvendigt, kan være tilstede.

§ 37. Sammenkaldelser af Repræsentanterne, samt Bekjendtgjørelse om Udlæggelse til almindeligt Eftersyn af Dokumenter, Regnskabssekstrakter og deslige bør ske igjennem Stedets offentlige Tidende, hvor saadan gives, og ved anden paa Stedet sædvanlig Rundgørelsesmaade.

§ 38. Repræsentanternes Møder afholdes for aabne Døre, medmindre det modsatte ved Stemmeslørhed beslattes. I Møderne tilkomme Formændene Stemmeret. Ingen gyldig Beslutning kan tages af Forsamlingen, med mindre over det halve Antal saavel af Repræsentanterne som af Formændene er tilstede og afgiver Stemme i Sagen. I Henseende til de Udeblivende forholdes efter § 15, dog saaledes, at Forsaldets Paakjendelse og Mulkens Diftering udøves af de tilstedeværende Repræsentanter og Formænd i Forening. Kjøbstadens Magistrat eller ethvert af dens Medlemmer, hvor den bestaar af flere Personer, har Ret til at deltage i Forhandlingerne, dog uden Stemmeret.

§ 39. Af den fattede Beslutning og det angaaende Sagen ved Mødet Forhandlede skal en Afskrift igjennem Magistraten indsendes til Amtmanden. Saafremt  $\frac{2}{3}$  af de i Forsamlingen tilstede-værende Stemmeberettigede have været enige i Beslutningen, og Amtmanden ikke finder noget mod samme at erindre, tilkjendegiver han Formandskabet dette, hvorved Beslutningen erholder Gyldighed. Saafremt derimod denne er fattet med færre Stemmer end  $\frac{2}{3}$  af

de tilstedeværende Stemmeberettigede, eller Amtmanden modsætter sig samme, skal Sagen, efter ny Indkaldelse, i Overensstemmelse med § 36 atter foretages i et Møde af Repræsentanterne og Formændene. Forinden dettes Afholdelse skal Afskrift af det angaaende Sagen i forrige Møde forhandlede og Besluttede, samt af Amtmandens Skrivelse, af Formandskabets Ordfører, efter sædvanlig Beskjendtgørelse, foranstaltes udlagt i 8 Dage til almindeligt Eftersyn og efter Omstændighederne gennem Trykken bringes til Kommunens Kundskab. Ved Mødet skal alt dette oplæses for Forsamlingen, inden Votering foregaar, hvorefter Beslutning i Sagen atter fattes. Denne Beslutning er da strax gyldig, saafremt  $\frac{2}{3}$  af de tilstedeværende Stemmeberettigede ere enige i samme. Erholdes derimod ikke saa mange Stemmer for samme, er Minoriteten, naar Flereheden af samme deri er enig, berettiget til at paastaa Beslutningen undergiven Regjeringens Approbation, og dens Gyldighed beror da paa, om denne erholdes; men bliver saadan Paastand ikke efter Opfordring, som tilføres Protokollen, fremsat, er Beslutningen strax gyldig. Ere i noget af de anførte Tilfælde Stemmerne lige delte, gjør Formandskabets Ordførers Stemme Udslaget. Skulde, naar den ommeldte Stemmegivning af Minoriteten skal foretages, Ordføreren ikke henhøre til denne, skal, forinden Voteringen foregaar, en af de til de Stemmegivende henhørende af disse udnævnes, for i dette Tilfælde at gjøre Udslaget. Amtmanden bliver i ethvert af de foranførte Tilfælde at underrette om Sagens Udfald.

§ 40. Aangaar Sagen Udgifter, der skulle udredes af Kommunen i et længere Tidsrum end de næstpaafølgende 5 Aar, eller Afhændelse af Jorder og Grunde paa saadan Maade, at den Indtægt, Kjøbstaden hidtil deraf har havt, fremtidig ophører eller formindskes, skal Kongens Approbation erhverves, forinden Beslutningen erholdes Gyldighed.

### Tredie Kapitel.

#### Almindelige Bestemmelser.

§ 41. Det paaligger enhver Stedets Embeds-, Ombuds- eller Bestillingsmand, paa Forlangende og uden Betaling, at give Formændene de for dem i Henseende til deres Forretningers Udførelse fornødne Underretninger og Oplysninger, som han ifølge sin Stilling er istand til at meddele.

§ 42. Af enhver Lov eller provisorisk Anordning, som herefter udgives, saavel som af enhver anden herefter udkommende Kundtgørelse fra det Offentliges Side, forsaavidt denne er Stedet vedkommende, skal et Exemplar tilstilles Formandskabet.

§ 43. Mølkterne efter §§ 15, 27 og 38 tilfalde Stedets Fattigkasse og inddrives ved Udpantning efter Amtmandens Ordre, med mindre Vedkommende inden 4 Uger, efterat det er dem til-

kjendegivet, at de ere mulfterede, forlange Sagen paakjendt ved Domstolene, da den i saa Fald ved Politiret behandles.

§ 44. De Beslutninger, som af Formændene, enten alene eller i Forening med Repræsentanterne, i lovlig Form ere fattede, og som angaa Kjøbstadens Eiendomme, Rettigheder, Indtægter og Udgifter, samt alle de Indretninger, der for dens Regning vedligeholdes, og med Hensyn til hvis Bestyrelse ikke anderledes ved Lov eller gyldige private Dispositioner er bestemt, skal foranstaltes fuldbyrdede af vedkommende Embedsmænd, til hvilken Ende Magistraten strax skal meddeles Udskrift af Forhandlingsprotokollen desangaaende.

§ 45. Fra 1ste Mai 1837 træder nærværende Lov fuldkommen i Kraft, og fra den Tid ere alle hidtil gjældende Love om Formænd i Kjøbstæderne, med Undtagelse af dem, hvortil i § 18 er henbist, ophævede. De Modifikationer, som med Hensyn til Lovens Anvendelse i de Kjøbstæder, som endnu ikke have idetmindste 50 efter Grundloven stemmeberettigede Indvaanere, maatte befindes nødvendige, fastsættes indtil Videre af Kongen.

§ 46. De af denne Lov flydende Udgifter, deriblandt til fornøden Bistand for Mandtalsførerne ved Istandbringelse af Mandtallet, udredes af vedkommende Kommunekasse.

Loven af 27de Juli 1896 har følgende Tillægsbestemmelser:  
Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to Aar er forløbene fra den Dag, da den er given.

Samtidig træder de i Genhold til ældre Lov valgte Formænd og Repræsentanter ud af Virksomhed. Fra samme Tid ophæves Lov angaaende Valgbarheden til visse kommunale Ombud af 4de August 1845.

Valget til alle kommunale Ombud, som hidtil har skullet besættes ved Valg blandt de efter nævnte Lov Valgbare eller af de efter Grundloven Stemmeberettigede, sker fra samme Tid henholdsvis blandt og af de efter nærværende Lovs § 4, jfr. § 3, Valgbare og Stemmeberettigede.

Istandbringelse af Mandtal og Valg efter nærværende Lov foretages første Gang i det Aar, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft. Under dette Valg kommer ogsaa § 1 til Anvendelse.

Udgiver: Fred. T. Salicath.